

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи



2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

АНАЛІТИЧНІ ЖАНРИ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

Галузь знань _____ 06 «Журналістика» _____

Спеціальність _____ 061 «Журналістика» _____

Освітня програма _____ Журналістика _____

Спеціалізація _____ Журналістика _____

Вид дисципліни _____ за вибором _____

Факультет _____ філологічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філологічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Нерух О.О. – старший викладач кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри журналістики.

Протокол від “13” червня 2018 року № 13.

Завідувач кафедри журналістики

(підпис)

Хавкіна Л. М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією філологічного факультету.

Протокол від “21” червня 2018 року № 5.

Голова методичної комісії філологічного факультету

(підпис)

Гноєва Н. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аналітичні жанри» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавр

спеціальності 061 «Журналістика»

спеціалізації журналістика

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – вивчення студентами основних понять і теоретичних положень курсу; вироблення вміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці, розуміти особливості сучасного інформаційного простору, володіти механізмом пошуку джерел інформації; оволодіння найхарактернішою рисою сучасної вітчизняної журналістики – налаштованістю не стільки на повідомлення новин, як на їх аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються; використання на практиці можливостей традиційних аналітичних жанрів: аналітична кореспонденція, аналітичний звіт, аналітичне інтерв'ю, аналітичне опитування, рецензія, стаття, лист, огляд, огляд преси, коментар, бесіда, соціологічне резюме, анкета, моніторинг, рейтинг, журналістське розслідування, прогноз, версія, експеримент, сповідь, аналітичний прес-реліз.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- ознайомити студентів з поняттями: “журналістський професіоналізм”, “персональний журналізм”, “універсальний журналізм”, “аналітична журналістика”;
- забезпечити розуміння студентами взаємозв'язку між індивідуально-психологічними особливостями особистості журналіста (літературні здібності, досконале володіння словом, інтелект, соціальна відповідальність, пам'ять, мислення, вміння пошуку думки, емоційна стабільність, самоконтроль, воля) і розподілом праці між журналістами; поняття динамізму журналістських здібностей;

- забезпечити глибоке розуміння студентами взаємозв'язків професії журналіста у дзеркалі моделі світу, моделі навколишнього середовища з ядром свого персонального світу, його місця у планетарній моделі, у сфері глобальних інформаційних потоків і особливе бачення свого журналістського професіоналізму та написання аналітичних журналістських творів;
- забезпечити розуміння студентами основного дару журналіста-аналітика: це не просто фіксація факту, а й бачення невидимих зв'язків, що існують між явищами, уміння визначати їх причини, оцінювати їх значимість, прогнозувати розвиток;
- ознайомити студентів з джерелами і особливостями виникнення аналітичних жанрів періодичного друку, основними жанротвірними чинниками, дати зіставний аналіз системи журналістських жанрів традиційної колишньої преси і пострадянської національної журналістики;
- забезпечити глибоке осмислення найхарактернішої риси сучасних вітчизняних ЗМІ – традиційної націленості їх не стільки на повідомлення новини, як на аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються;
- вивчити особливості поняття жанру як категорії історично конкретної, особливої форми організації життєвого матеріалу, типологічної, гносеологічної, морфологічної, аксіологічної, творчої, детермінованої багатьма зовнішніми і внутрішніми чинниками;
- ознайомити із сучасною класифікацією журналістських текстів: оперативно-новинарні (замітка із усіма її модифікаціями), оперативно-дослідницькі (інтерв'ю, репортаж, звіт), дослідницько-новинарні (кореспонденція, коментар, колонка, рецензія), дослідницькі (стаття, лист, огляд), дослідницько-образні (художньо-публіцистичні) нарис, есе, фейлетон, памфлет);
- вивчити особливості поняття “аналітичний жанр”, “жанр” і “текст”; причини витіснення першого поняття останнім;
- вивчити особливості аналітичної кореспонденції як не просто повідомлення про подію чи явище, а насамперед як витлумачення повідомлення, що відрізняє цей жанр від репортажу, звіту, статті;
- вивчити особливості статті, як найбільш поширеного аналітичного жанру;
- вивчити особливості огляду як одного із найстаріших газетно-журнальних жанрів, який дає панораму життя суспільства, чи його певної сфери; огляд преси,
- вивчити особливості листа як специфічного жанру періодики з комунікативним ланцюжком: автор – проблема – адресат;
- вивчити особливості рецензії як жанру, де предметом аналізу є відображена дійсність.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
Другий	
Семестр	
Четвертий	
Лекції	
48 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
немає	
Самостійна робота, у тому числі	
56 год.	
Індивідуальні завдання	
немає	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Знати:

- зміст понять “журналістський професіоналізм”, “персональний журналізм”, “універсальний журналізм”, “аналітична журналістика”;
- взаємозв’язок розподілу праці між журналістами з психо-індивідуальними особливостями особистості журналіста;
- поняття динамізму журналістських здібностей;
- взаємозв’язок професії журналіста із планетарною моделлю, її місце у сфері світових інформаційних потоків, особливе бачення довкілля при написанні аналітичних творів;
- основну ознаку аналітичних творів – “дар аналітичного бачення”;
- зміст поняття “жанру”, “аналітичного жанру”;
- зміст основних жанротвірних чинників;
- загальну класифікацію традиційної системи розподілу на жанри;

- сучасну класифікацію журналістських текстів;
- відмінність між традиційною і сучасною класифікацією жанрів;
- причини витіснення поняття “жанр” поняттям “текст”;
- ознаки та види аналітичної кореспонденції, її функції, жанрові особливості, головне завдання жанру, правила роботи над кореспонденцією,
- ознаки статті як найрозповсюдженішого аналітичного жанру, її специфіку, види, умовність поділу на види, правила роботи над статтею,
- ознаки огляду та огляду преси, їх призначення, різновиди, правила роботи над оглядом,
- ознаки листа як специфічного жанру періодики,
- ознаки рецензії, її різновиди, правила роботи над рецензією,
- ознаки “модифікованих” та нових стійких типів аналітичних публікацій,
- “зріз” аналітичних жанрів, характерних періоду національної незалежності України, сучасну “жанрову палітру»,

- *Уміти:*

- застосувати на практиці набуті в курсі теоретичні знання,
- здійснювати свідомий вибір своєї діяльності на підставі отриманих знань,
- виконувати в своїй діяльності загальні та специфічні функції журналістики,
- відшукувати та планувати теми власних аналітичних текстів,
- реалізовувати творчий замисел у жанрах аналітичного плану,
- використовувати набуті знання при пошуку джерел основної та додаткової інформації,
- користуватися всіма методами пошуку, збирання інформації, методам аналізу зібраного матеріалу,
- використовувати мовні та стилістичні, лексичні багатства при створенні власних аналітичних текстів,
- використовувати набути у курсі знання при орієнтації у власній журналістській діяльності.

Студенти повинні володіти такими компетентностями як здатність планувати власну роботу та роботу засобу масової комунікації; здатність готувати (писати та редагувати) журналістські матеріали для ЗМК в різних жанрах: відобразити дійсність способом інформування, тлумачення, коментування, інтерпретації фактів з урахуванням особливостей, технологічних вимог та аудиторії кожного виду ЗМК.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ КУРСУ «АНАЛІТИЧНІ ЖАНРИ» У ПІДГОТОВЦІ ЖУРНАЛІСТА

Тема 1. Складові професіоналізму. Становлення професіоналізму

Зміст

Предмет, структура та завдання курсу. Журналістика як громадська та літературна діяльність по збиранню, обробці та розповсюдженню інформації. Інформаційна функція журналістики і функція формування громадської думки – дві загальні функції журналістики. Інформувати людину про світ і пояснювати людині світ – обов'язок журналістики. Національна традиція сприйняття журналістики як могутньої сили, що стоїть на захисті правди й справедливості, захищає людину від сваволі держави й урядовця, формує національну свідомість українця й виховує в ньому почуття національної totoжності. Аналітичність як стрижень такої журналістики.

Складові професіоналізму. Віхи становлення професіоналізму: персональний журналізм, універсальний журналізм, аналітична журналістика. “Риторична гілка” в походженні журналістики. “Публіцистична гілка” в походженні журналістики. “Фінансова, торгівельна” гілка в походженні журналістики – новий журналізм по-американськи. Протистояння журналістики “факту” і журналістики “думки”. Структура журналістської професії та удосконалення технологій ЗМІ. Журналістика – покликання, ремесло, професія. Зв'язок першожурналістики з письмовим текстом, що має вербальний характер. Ретрансляція сьогоденними мас-медіа не лише слова, а й зображень і символів. Ускладнення текстової реальності сучасної журналістики, що не зводиться до передачі лише вербальної інформації: це і макротексти, що об'єднують акустичні і візуальні повідомлення. Поняття “сетератури” в Інтернеті, заснованої на гіпертексті з численними авторами.

Тема 2. Традиційна система журналістських жанрів

Зміст

Три великі групи жанрів колишньої радянської преси: інформаційні (замітка, інтерв'ю, репортаж, звіт), аналітичні (стаття, кореспонденція, лист, огляд, огляд преси, рецензія). Художньо-публіцистичні (зарисовка, нарис, фейлетон, памфлет, есе). Внутрішня “ієрархія” даної схеми (передовиця – “стяг номера”, фейлетон – “король номеру”, кореспонденція – “шматочок життя” і т. ін.). Своє місце на газетній шпальті кожного жанру, своя регулярність появи (нарис – підвал другої-третьої сторінки, міжнародний огляд – щотижнево і т. ін.). “Концерт політичної газети”: своя “партія кожного жанру – регламентація ідеологічної партитури”.

Тема 3. Сучасна класифікація аналітичних жанрів

Зміст

Пострадянська українська журналістика. Розкутість думки і множинність стилів – замість одноманітності директивної заідеологізованої преси. Піднесення ролі особистості і персоніфікація сучасної журналістики, викликана процесами демократизації суспільства. Діалогізація сучасної української преси, що породжує багатоголосся, поліфонізм голосів, ефекти суб'єктивності, різноманітність точок зору, самотійного визначення аудиторією власної позиції. Зростання ролі стилістики, зростання експресивності слова, емоційності, гострота розуму (поява іронічного письма, “стебу”, “новоязу”, жаргону), високої виразності слова. Розширення жанрових меж журналістських текстів за рахунок пошуку небанального вирішення творчого завдання. Жанр чи текст? Жанр – категорія історично конкретна. Жанр – це комунікативний канал для певного роду інформації, це певним чином окреслений зміст, що “відшукав” найбільш зручну форму для організації життєвого матеріалу. Жанр – категорія типологічна. Жанр – категорія гносеологічна. Жанр – категорія морфологічна. Жанр – категорія аксіологічна, творча і детермінована. Оперативно-новинарні, оперативно-дослідницькі, дослідницькі та дослідницько-образні тексти.

Тема 4. Аналітичні жанри – спільне і відмінне від жанрів інформаційних

Зміст

Кореспонденція – журналістський аналітичний текст, що розкриває об'єктивну природу конкретних фактів дійсності, об'єднаних однією проблемою і обмежених часом, місцем, кількістю діючих осіб, а також вирішенням проблеми.

Стаття – жанр із масштабно розширеними межами оповіді.

Коментар – оперативний відгук на подію, враження, що не претендує на вичерпну повноту аналізу.

Колонка – новий жанр української публіцистики.

Огляд – найстаріший газетно-журнальний жанр.

Лист – специфічний жанр періодики.

Спільне і відмінне в інформаційних і аналітичних жанрах. Взаємоперехід, взаємопроникнення жанрів. Сутність аналітичної журналістики – у прагненні автора зберегти новинарне ядро інформації, що передається, і в бажанні дати **пояснення** й **оцінку** фактам, що описуються. Поступка оперативності, інформаційного приводу перед актуальною проблемою. Перенесення акценту з новизни викладеного факту на його інтерпретацію та коментар.

Тема 5. Розширення жанрового спектру коментуючої журналістики

Зміст

Три значення слова коментар: 1) інтерв'ю, 2) метод пояснення, витлумачення (коментування), 3) самостійний жанр. Народження самостійного жанру “коментар” у ХХ столітті. Мета жанру: спрямовувати увагу аудиторії на важливі нові факти першого плану життя суспільства, встановлювати зв'язок коментованої події з іншими процесами, формулювати прогноз розвитку коментованої події. Аналітичний коментар – оперативний відгук на подію, це враження, що не претендує на вичерпну повноту аналізу.

Об'єкт і предмет відображення в коментарі. Стрижнева домінанта жанру – авторські роздуми з того чи іншого приводу. Підкреслена суб'єктивність стилю. Прогностична оцінка факту чи події. Головні запитання жанру “коментар”: хто(що) дійсно, за яких умов, чому, кому вигідно, яка ситуація, що робити? Структура жанру “коментар”. Коментар на внутрішні та міжнародні теми: сутність і призначення.

Тема 6. Рецензія – жанр, предметом аналізу якого є уже відображена дійсність.

Зміст

Предмет аналізу – відображена в мистецькому або науковому творі дійсність. Рецензія – жанр, у якому передбачається аналіз, інтерпретація та оцінка художнього або наукового твору, визначення його сильних сторін і вад, зауваження та пропозиції щодо його поліпшення.

Головне завдання рецензента – орієнтація аудиторії в проблемах, піднятих у предметі аналізу. Специфіка жанру: хронологічна актуальність, науковість, виклад змісту твору, його оцінка та інтерпретація, розгляд місця твору в доробку автора, літературному процесі, невеликий розмір. Стислість і ясність у висловленні думок, конструктивність і доброзичливість.

Внутрішньожанрові різновиди: анотаційна рецензія, відкритий лист, аналітична рецензія.

Процес створення тексту: сприйняття твору, роздуми над прочитаним, побаченим, почутим, практичний аналіз (визначення теми, ідеї твору, системи образів, структурно-композиційні особливості, характер конфлікту, власне написання тексту).

Рецензія відповідає на запитання: “Про що все це?” Типологія художньої рецензії: кіно-рецензія, літературна, театральна, музична та ін.). Моно-рецензії, полі-рецензії. Рецензія – жанр естетично-концептуальний, не суб'єктивна думка, а сумлінно аргументований розбір джерела.

Розділ 2. «Світ – є текст», і ми живемо в середині грандіозного тексту».

Журналістський текст – поняття космологічне.

Тема 1. Стаття – найбільш поширений аналітичний жанр

Зміст

Стаття – найбільш розповсюджений і найважливіший аналітичний жанр. Стаття – ефективна аналітична зброя. Специфіка жанру: на підставі розгляду та зіставлення значної групи фактів чи ситуацій ґрунтовно й глибоко, з науковою точністю трактувати, осмислювати й теоретично узагальнювати проблеми соціальної дійсності.

“Параметри “ жанру. Стаття і кореспонденція – спільне і відмінне. Об’єкт відображення, відбір і аналіз фактів. Кореспонденція – герметичний простір, обмежена група фактів; стаття – розширення горизонту, охоплення групи споріднених фактів, формулювання глибоких перевірених висновків.

Внутрішня структура статті. Концепція статті – екстракт осмислених журналістом фактів. Місце факту в статті.

Види статті: передова, журнальна, газетна, загальнополітична, редакційна, полемічна, теоретико-пропагандистська. Умовність поділу на види. Основна ознака жанру статті – аналіз великого кола фактів та узагальнення.

Стаття проблемна (постановочна). Мета проблемної статті.

Тема 2. Робота над статтею

Зміст

Робота над статтею. Загальна та спеціальна підготовка. Вибір теми. Розробка теми та окреслення її структурних одиниць. Визначення інформаційних джерел. Робота над збиранням інформації для статті. Спостереження у нагромадженні матеріалу для статті. Інтерв’ю як метод збирання інформації для статті. Робота з документами і джерелами. Формування концепції статті, спертої на факти і незаперечні аргументи.

Розвиток і розгортання змісту статті. Організація матеріалу як єдиного цілого. Поєднання міркувань, наведення інформації, опису фактів, цитування висловлювання компетентних осіб з образним баченням дійсності, влучним афоризмом, емоційним оціночним забарвленням повідомлення.

Літературне редагування статті. Саморедагування. Пошук відповідності форми змістові. Хто завоює довір’я читача?

Тема 3. Лист як жанр аналітичної журналістики

Зміст

Лист – особливий жанр аналітичної журналістики, у якому текст передбачає адресата.

Основні види листів: відкритий лист, заяви, послання, звернення, сповідь, привітання. Колективний лист. Лист журналістський і лист читацький. Коли читачі пишуть листи до редакцій газет? Читацький лист як джерело інформації (фактичної і проблемної) для журналіста. Ефективність рубрики “Лист покликав у дорогу”. Листи як свідчення результативності журналістської праці.

Методика підготовки читацького листа до друку, вибір витягів з листа, перевірка наведеної в ньому інформації.

Журналістський лист і методика роботи над ним. Мова й стиль. Емоційна схвильованість, ефективність звертання до кожного зокрема і до всіх разом. Принципи редагування листів різного виду.

Тема 4. Специфічні жанрові особливості огляду

Зміст

Огляд – жанр, метою якого є ознайомити читача з перебігом подій за тривалий проміжок часу чи рядом однорідних подій чи фактів за стислий хронологічний період.

Розвиток жанру. Журнальний і газетний огляд. Призначення жанру: аналітично зіставляти факти Предмет огляду. Зміст огляду. Форма огляду. Різновиди огляду: загальний, тематичний.

Огляд преси. Огляд зарубіжної преси. Огляд листів. Робота над оглядом: відбір фактів, встановлення взаємозв'язку між ними, відшукування причиново-наслідкових зв'язків, виникнення теми, постановка проблеми, вільне володіння широким і різноманітним матеріалом.

Від назви жанру походить найменування рольової спеціалізації в журналістиці – оглядач. Місія оглядача – розглядати події і явища в часі, найкраще від зародження до завершення.

Тема 5. Жанри, народжені сучасністю

Зміст

Аналітичне опитування – наведення висловлювань певної групи респондентів з неодмінним узагальненням журналіста наприкінці.

Соціологічне резюме – авторський підсумок після завершення певної соціально вагомої події, спертій на положення соціологічної науки.

Моніторинг – це жанр, який передбачає відстеження певної проблеми чи явища протягом тривалого часу, з'ясування тенденцій його розвитку з метою контролю над ними.

Рейтинг – встановлення міри та ступеня популярності закладів, установ чи осіб, шляхом проведення соціологічного дослідження і представлення його наслідків на газетних шпальтах.

Журналістське розслідування. У сучасній журналістиці цей термін вживають у широкому й вузькому значенні. У широкому під ним розуміють будь-яке збирання інформації журналістом. У вузькому під журналістським розслідуванням розуміють дії, спрямовані на отримання з певних причин приховуваної (фірмою, закладом, особою) інформації. У жанровому розумінні журналістське розслідування являє собою текст з описом наслідків пошуку приховуваної інформації та висновками журналіста з приводу описаних подій.

Прогноз – виступ журналіста з передбаченням розвитку подій, політичної чи економічної ситуації.

Версія – жанр, який народжується в умовах інформаційної заблокованості журналіста, заґрунтований на його інтуїції, метою якого є створення гіпотези події без знання достовірних фактів.

Експеримент – жанр, адекватний до логічного прийому розумового експерименту, у якому автор висловлює свій варіант розвитку подій; здійснюється за формулою: “якщо ..., то ...; коли ..., тоді ...”.

Сповідь – жанр граничної відвертості, повідомлення про інтимні подробиці й проблеми.

Рекомендація – жанр, у якому журналіст пропонує читачам (і урядовцям різного рангу також як читачам) свої шляхи практичного розв’язання проблеми; відзначається особливою ужитковістю, прагматичністю.

Аналітичний прес-реліз – це різновид прес-релізу, у якому, крім наведення фактів, висловлюється й оцінки, подаються зіставлення явищ і т. д.

Перспективи розвитку аналітичних жанрів на сучасному етапі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ КУРСУ «АНАЛІТИЧНІ ЖАНРИ» У ПІДГОТОВЦІ ЖУРНАЛІСТА												
Тема 1. Складові професіоналізму.	8	4	–	–	–	4			–	–	–	–

Становлення професіоналізму												
Тема 2. Традиційна система журналістських жанрів	8	4		–	–	4			–	–	–	–
Тема 3. Сучасна класифікація аналітичних жанрів	10	4	2	–	–	4			–	–	–	–
Тема 4. Аналітичні жанри – спільне і відмінне від жанрів інформаційних	10	4	2	–		4			–	–	–	
Тема 5. Розширення жанрового спектру коментуючої журналістики.	10	4	2	–	–	4			–	–	–	
Тема 6. Рецензія – жанр, предметом аналізу якого є уже відображена дійсність.	14	4	2	–	–	8			–	–	–	1
Разом за розділом 1	60	24	8	–		28			–	–	–	
РОЗДІЛ 2.												
«СВІТ – Є ТЕКСТ» , І МИ «ЖИВЕМО В СЕРЕДИНІ ГРАНДІОЗНОГО ТЕКСТУ». ЖУРНАЛІСТСЬКИЙ ТЕКСТ – ПОНЯТТЯ КОСМОЛОГІЧНЕ.												
Тема 1. Стаття – найбільш поширений	10	4	2			4			–	–		

аналітичний жанр												
Тема 2. Робота над статтею	10	4	2			4			–	–		
Тема 3. Лист як жанр аналітичної журналістики	12	4	2			6			–	–		
Тема 4. Жанрові особливості огляду	12	4	2	–		6			–	–		
Тема 5. Жанри, народжені сучасністю	16	8		–		8			–	–		
Разом за розділом 2	60	24	8	–		28			–	–		
Усього годин	120	48	16			56						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Кореспонденція.	2
2	Коментар	2
3	Рецензія	2
4	Огляд преси	2
5	Лист	4
6	Стаття	4
Разом		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Кореспонденція – дослідницько-новинарний текст. Написати кореспонденцію на 3-4 стор. А4 на тему: «Молодь і молодість в сучасному світі»	9 5–20 балів

2	Коментар – оперативний відгук на подію. Написати коментар обсягом 3-4стор. А4 на тему: «Вибори Президента України 2010 р.».	5 5–25 балів
3	Рецензія – єдиний дослідницько-новинарний жанр, предметом аналізу якого є відображена кимось дійсність. Написати рецензію на мистецький твір обсягом тексту 3-4 стор. А4.	5 5–25 балів
4	Стаття - дослідницький текст. Написати статтю на тему «Шлях до Храму». Розмір 4-5 стор. А4	20 5–50 балів
5	Огляд преси. Зробити огляд місцевого видання за рік. Розмір А4 3-4 стор.	10 5балів
6	Лист. Створити лист до ректора ХНУ імені В.Н.Каразіна на болючу тему.	7 5балів
	Разом	56 год. 20–100 балів

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання													
Усього годин	32												

7. Методи контролю

Іспит ЗАПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Віхи становлення професіоналізму: персональний журналізм, універсальний журналізм, аналітична журналістика.
2. Кореспонденція. Специфічні жанрові ознаки.
3. Ситуативне завдання: створити модель листа.
4. “Риторична гілка” в походженні журналістики.
5. Кореспонденція. Види кореспонденцій.
6. Ситуативне завдання: створити модель коментарю.
7. публіцистична гілка” в походженні журналістики.
8. Кореспонденція. Головні завдання аналітичної кореспонденції.
9. Ситуативне завдання: створити модель аналітичного прес-релізу.
10. Структура журналістської професії та удосконалення технологій ЗМІ.
11. Кореспонденція. Історія жанру.
12. Ситуативне завдання: створити модель кіно-рецензії.
13. Журналістика – покликання, ремесло, професія?
14. Проблемна кореспонденція. Її специфічні жанрові ознаки.
15. Ситуативне завдання: створити модель літературної рецензії.

16. Традиційна система журналістських жанрів.
17. Кореспонденція позитивна і критична.
17. Ситуативне завдання: створити модель статті.
18. Сучасна класифікація журналістських жанрів.
19. Коментар. Його специфічні жанрові ознаки.
20. Ситуативне завдання: створити модель театральної рецензії.
21. Пострадянська українська журналістика: розкутість думки і стилю, персоніфікація, зростання ролі стилістики, експресивності слова.
22. Коментар. Історія жанру.
23. Ситуативне завдання: створити модель огляду.
24. Жанр чи текст? Жанр – категорія історично конкретна, типологічна, гносеологічна, аксіологічна, творча і детермінована, особлива форма організації життєвого матеріалу.
25. Коментар. Розширення спектру коментуючої журналістики.
26. Ситуативне завдання: створити модель огляду преси (на прикладі місцевої преси).
27. Оперативно-новинарні, оперативно-дослідницькі, дослідницькі та дослідницько-образні тексти.
28. Публіцистичний коментар – оперативний відгук на подію.
29. Ситуативне завдання: створити модель проблемної статті.
30. Діалогізація сучасної української преси, її багатоголосся, поліфонізм голосів, ефекти суб'єктивності, різноманітність точок зору, самостійне визначення аудиторією власної точки зору.
31. Стержева домінанта коментарю.
32. Ситуативне завдання: створити модель статті на останню політичну міжнародну подію.
33. За якими критеріями визначається жанр журналістського твору?
34. Рецензія. Основні жанрові ознаки.
35. Ситуативне завдання: створити модель колективного листа.
36. Аналітичні жанри – спільне і відмінне від жанрів інформаційних.
37. Кіно-рецензія.
38. Ситуативне завдання: створити модель журналістського розслідування.
39. Взаємоперехід, взаємопроникнення жанрів.
40. Літературна рецензія.
41. Ситуативне завдання: створити модель соціологічного резюме.
42. Жанри журналістики. Їх залежність від об'єкта відображення, призначення твору, масштабу охоплення дійсності та літературно-стилістичних засобів.
43. Стаття. Специфічні жанрові ознаки.
44. Ситуативне завдання: створити модель коментарю на останню політичну міжнародну подію.
45. Складові професіоналізму – спеціальні знання і практичні навички. Чи є вичерпна відповідь на питання про визначення журналістського професіоналізму?
46. Стаття. Робота над нею.
47. Ситуативне завдання: створити модель листа-сповіді.
48. Журналіст – професійні особливості особистості такої людини.
49. Стаття. Вибір теми, розробка теми.
50. Ситуативне завдання: створити модель огляду листів (на прикладі місцевої преси).
51. Журналіст і гендерні (гендер – термін, який застосовують психологи при аналізі різниці між статтю чоловіка і жінки) характеристики такої особистості.
52. Стаття. Розвиток змісту. Організація матеріалу як єдиного цілого.
53. Ситуативне завдання: створити модель полемічної статті.
55. Дар слова. Досконале володіння словом – обов'язкове для професіонала-журналіста.
56. Стаття. Літературне редагування. Відповідність форми змістові.

57. Ситуативне завдання: створити модель редакційної статті.
58. Гарно пише той, хто гарно думає. Розшифруйте слова А. Аграновського.
59. Огляд. Призначення жанру.
60. Ситуативне завдання: створити модель аналітичного прес-релізу.
61. Внутрішній світ журналіста, його ментальність і їх співвідношення із планетарною моделлю світу. Цілісне сприйняття моделі світу.
62. Журнальний і газетний огляди.
63. Ситуативне завдання: створити модель літературної рецензії.
64. Відчуття повноти відповідальності перед суспільством і людьми – головний показник зрілості журналіста-професіонала.
65. Різновиди огляду.
66. Ситуативне завдання: створити модель коментарю на останні важливі події в житті вашого міста, колективу, школи.
67. Традиційна спрямованість вітчизняних ЗМІ на аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються, найхарактерніша їх риса.
68. Аналітичне опитування.
69. Ситуативне завдання: створити модель моніторинга (на місцевих прикладах).
70. Журналіст – простий регістратор подій чи професіонал, що прагне до глибокого аналізу сучасності?
71. Журналістське розслідування.
72. Ситуативне завдання: створити модель соціологічного резюме.
73. Майбутнє жанрової палітри національної журналістики.
74. Сповідь. Специфічні жанрові ознаки.
75. Ситуативне завдання: створити

8. Схема нарахування балів

Критерії оцінювання:

Оцінка *“відмінно”* виставляється за вичерпні за сумою поданих знань відповіді на запитання, розгорнуту аргументацію, побудовану логічно та послідно, містить також приклади із журналістської практики. Відповідь повинна відповідати всім вимогам журналістської творчості та етики, літературної мови, без помилок, із вживанням професійної термінології.

Оцінка *“добре”* виставляється за повні, але не вичерпні відповіді на запитання, скорочену аргументацію, допускає порушення логіки викладення, несерйозні стилістичні помилки. Але студент повинен продемонструвати і професійну термінологію, і багату літературну мову.

Оцінка *“задовільно”* виставляється за неповні відповіді на запитання, поверхово аргументує положення, допускає композиційні диспропорції, послідовність викладення та не ілюструє теоретичні викладення прикладами із журналістської практики. Мова небагата, містить помилки.

Оцінка *“незадовільно”* виставляється за неправильні відповіді на запитання, допускає помилкову аргументацію, написана безграмотно.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Залі	Сума
--	------	------

Розділ 1						Розділ 2					Контрольна робота, передбачена на навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	коваробота	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	T5					100
5-30						5-30					40				

Умови допуску студента до підсумкового контролю: виконання на позитивну оцінку усіх контрольних робіт, колоквиуму. Максимальна кількість набраних балів -100 За умов успішного складання колоквиуму іспит може виставлятися автоматом.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

1. Ворошилов В.В. Журналистика: Учебник. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999.

Основна література

1. Жанры советской газеты. – М.: Высшая школа, 1972.
2. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 3-е доп. і поліп. – К.: ЦУЛ, 2002.
3. Нерух О.О. Першооснови журналістської творчості: Навчальний посібник. – Харків, Світ дитинства, 2000
4. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник / Под ред.. С. Г. Корконосенко. – СПб. : Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000.

5. Тертычный А.А. Жанры периодической печати. Учебное пособие. – М.: изд-во Аспект-пресс, 2000.

Допоміжна література

1. Богданов Н. Г., Вяземский Б. А. Справочник журналиста. – Л., 1971.
2. Дэвид Рэндал. Универсальный журналист. – Алмааты. 1996.
3. Карасев П. С. Открытое письмо – публицистический жанр // Проблемы газетных жанров. – Л., 1962.
4. Копиленко О. Л. Влада інформації. – К., 1999.
5. Лазаревич Э. А., Абрамович А. В. Практикум по литературному редактированию, М., 1986.
6. Лазутина Г. В. Технология и методика журналистского творчества. – М., 1988.
7. Прохоров Е. П. Эпистолярная публицистика. – М., 1966.
8. Рабочая книга редактора районной газеты / Под ред. проф. Засурского Я.Н. – М., 1988.
9. Свитич Л. Г. Профессия: журналист. – М., 1996.
10. Шандра В. А. Статья. Тенденция развития жанра. – Свердловск, 1974.
11. Эверетт Д. Учебное пособие репортера. – К., 1998.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.osvita.mediasapiens.ua>
2. <http://www.proweb.ru/>
3. <http://journ-port.ru>
4. <http://htmlbook.name>
5. <http://www.webremeslo.ru/>
6. <http://www.redactor.in.ua/>
7. <http://www.russianlaw.net>
8. <http://www.journlib.univ.kiev.ua>
9. <http://www.www.nam.org.ua>
10. <http://www.newmedia.univ.kiev.ua>
11. <http://www.minjust.gov.ua..>